

SKALNIČKÁŘŮV ROK

Klubový zpravodaj

číslo 47 (1-2003)

OBSAH

NAŠE AKCE:

Přednášky a členské schůze	
Výstava 2003.....	
Burzy rostlin 2003.....	
Zájezdy	
Knihovna	

PĚSTITELSTVÍ:

Málo známá škornice pro naše zahrady (<i>M.Martan</i>)	
Lathyrus vernus f.alba (<i>K.Rozehnal</i>)	
Kozinec z Alp (<i>M.Martan</i>)	
Townsendia formosa. Osobně. (<i>P.Holík</i>)	
Modřinka skalní a její pěkné sestry (<i>Z.Zvolánek</i>)	
Uplatnění přípravku Polyversum ve skalničkářské praxi (<i>J.Pelantová</i>)	
Lalang válcovitý aneb hořící tráva (<i>M.Martan</i>)	
Ohlédnutí za výměnou semen 2002-2003 (<i>M.Martan</i>)	

CO NÁS ZAJÍMÁ:

Co nového ve Čtyřlístku? (<i>P.Kutílek</i>)	
Setkání skalničkářů 2002 (<i>J.Hadač</i>)	
Několik osobních vzpomínek na Slovenský ráj (<i>J.Bič</i>)	
Skalničkářské výstavy v roce 2003	
Botanické perličky	

INFORMACE Z KLUBU:

Z členské základny	
Drobné zprávy a informace	
Inzerce	
Kalendář akcí klubu v 1.pololetí 2003.....	

NAŠE AKCE

PŘEDNÁŠKY A ČLENSKÉ SCHŮZE

Scházet se budeme na tradičním místě v sále na Křenové ulici 67 ve 2. poschodí. Hlavní programovou náplní členských schůzí jsou po krátké organizační informaci odborné přednášky s promítáním diapozitivů. Uskuteční se v únoru, březnu, dubnu a v červnu, tradičně první čtvrtek v měsíci o půl páté. Tak, jako každý rok odpadá květnová schůze (kvůli výstavě) a nesejdeme se ani o prázdninách v červenci a v srpnu. Případné změny programu sledujte na klubové vývěsce umístěné na domě „U Medvídka“ (Joštova ulice).

- *Sobota 25.ledna 2003, 9.00*
Výroční členská schůze
Kromě tradičního hodnocení činnosti a programu na rok 2003 volba nového výboru a revizní komise, ocenění nejlepších exponátů na výstavě 2002, tombola. Předpokládaný konec cca ve 14.00.
- *Čtvrtek 6.února 2003, 16.30*
Ing.Vojtěch Holubec, Praha
Flora Sierra Nevada, White Mountains a Kalifornie
- *Čtvrtek 6.března 2003, 16.30*
Ing.Markéta Nohelová, Brno
Příroda Ázerbajdžánu
- *Čtvrtek 3.dubna 2003, 16.30*
RNDr. Vít Hrabě, Brno
Dolomity a některá jiná pohoří
- *Čtvrtek 5.června 2003, 16.30*
Tradiční odpoledne otázek a odpovědí s promítáním diapozitivů členů klubu.

Po prázdninách se opět sejdeme ve *čtvrtek 4.září v 16.30* v sále na Křenové ulici.

VÝSTAVA 2003

Uskuteční se tradičně v areálu Čtyřlístku v Brně – Bystřici u mostu přes Svratku ve dnech 1. až 8. května 2003.

❖ přejímka exponátů:	pondělí 28.4. 10-18
	úterý 29.4. 10-14 h
❖ slavnostní zahájení:	středa 30.4. 16 h
❖ vlastní výstava:	čtvrtek 1.5. až čtvrtek 8.5.
	otevřeno od 9 do 18 h, v sobotu 3.5. již od 8 h
❖ likvidace výstavy:	pátek 9.5. 12-16 h

Organizace příjmu a výdeje exponátů proběhne podle pokynů platných v loňském roce. Moc si přejeme, aby se mezi vystavovateli objevily tváře dalších našich členů. Vystavovatelem může být každý člen našeho klubu, který dodá nejméně tři exponáty (v případě větších osázených nádob či korýtek tolerujeme i menší počet). Rostliny zasazené v kelímcích od jogurtů nebudou považovány za exponáty. Takové rostliny budeme přijímat jen, pokud nám je věnujete k trvalé výsadbě skalek či koryt v areálu. Žádáme členy, ochotné pomoci při přípravě výstavy i službách během výstavy, aby se počínaje únorem hlásili na členských schůzích. Za brigády i služby je vyplácena odměna. Každý, kdo dodá nejméně 10 kvalitních exponátů, může požádat o úhradu odpovídajících nákladů na dopravu.

BURZY ROSTLIN 2003

Letos zorganizujeme v bystrckém areálu 3 burzy rostlin. Tradiční předjarní burzu, hlavní burzu během květnové výstavy a třetí podzimní burzu v září.

1. předjarní burza

příjem zboží:	čtvrtek	27.3.	12-18 h
prodej:	pátek	28.3.	9-18 h
	sobota	29.3.	8-17 h
likvidace:	sobota	29.3.	17-18 h

2. květnová burza (při výstavě)

příjem zboží:	úterý	29.4.	12-18 h
	středa	30.4.	10-12 h
prodej:	čtvrtek	1.5. až čtvrtek 8.5.	9-18 h (v sobotu 3.5. 8-18 h)
likvidace:	pátek	9.5.	12-16 h

Čas v úterý 29.4. před 12 h je vyhrazen pro příjem zboží realizačního týmu přípravy výstavy. Po dobu výstavy je od 8.45 h (v sobotu 3.5. již od 7.45 h) do 18 h vjezd do areálu zakázán. Případné doplňování zboží do burzy je možné po domluvě s vedoucím burzy, přítelem Pokorným, před otevřením nebo po uzavření výstavního areálu.

3. podzimní burza

příjem zboží:	čtvrtek	11.9.	12-18 h
prodej:	pátek	12.9.	9-18 h
	sobota	13.9.	8-18 h
	neděle	14.9.	9-17 h
likvidace:	neděle	14.9.	17-18 h

Předjarní i květnová burza proběhne podle zásad zavedených v posledních letech. Nové budou jen pokyny pro označování dodávaných rostlin - viz. dále.

Poněvadž podzimní číslo Zpravodaje vyjde až 4.9., uvádíme pěstitelům pokyny pro podzimní burzu v předstihu již v tomto Zpravodaji. Důvod:

- Řada pěstitelů má v závěru sezóny připravenou řadu kvalitních výpěstků (i kvetoucích), které lze s výhodou ihned vysázet. Odpadne tím nutnost jejich přezimování, někdy i

v nouzově připravených amatérských podmínkách. Platí to i o dřevinách a cibulovinách.

- Právě pěstitelé cibulovin budou mít šanci nabídnout své přebytky, samozřejmě „naporcované“ v uzavřených průsvitných sáčkích, řádně označených názvem rostliny, cenou v Kč a číslem pěstitele.
- Pokud se burza uplatní, bude pro klub doplňkem potřebných příjmů.

Naše podzimní burza proběhne v termínu současně s výstavou, kterou bude organizovat na téma „Produkty podzimu“ fa Čtyřlístek.

Výplata za prodané rostliny a také za brigády a služby proběhne před členskou schůzí dne 5.6.2003 v 16.00 v sále na Křenové.

Změna způsobu označování rostlin dodávaných na burzu od r.2003

- v bedničkách s více než dvěma druhy rostlin bude zachován současný způsob značení, tedy plastová jmenovka v každém kelímku (kontejneru).
- v bedýnkách s jedním nebo nejvýše dvěma druhy rostlin musí být všechny kelímky (kontejnery) opatřeny na dobře viditelném místě samolepicí nálepkou, na které bude uvedena cena v Kč (výrazně) a číslo pěstitele (méně výrazně). Jméno rostliny (případně stručný popis) bude pak uvedeno na větším štítku připevněném k bedničce. Budou-li v bedničce dva druhy rostlin, budou k ní připevněny pochopitelně štítky dva. Tento větší štítek se jménem může být s úspěchem použit k umístění fotografie příslušné rostliny. To bude mít jistě význam u druhů, které v době burzy nekvetou.
- abychom vám usnadnili práci s označováním rostlin, nabízí vedení klubu zhotovení samolepicích nálepek s cenou a číslem. Zájemci si je mohou objednat osobně, písemně nebo telefonicky u M.Doležala. Nejpozději však do 30. dubna 2003. V objednávce musí být uvedeno :
 - text na štítku, tedy cena a číslo pěstitele
 - počet štítků s požadovanými cenami (nejmenší série jsou po 27 kusech)
 - PŘÍKLAD : číslo pěstitele 11
27x Kč 15
81x Kč 20
189x Kč 35
81x Kč 40
- arch, na kterém jsou štítky tištěny, má 189 políček. Celkový počet objednaných štítků by měl proto být násobkem tohoto počtu.
- cena za 1 arch bude činit (v závislosti na počtu objednávek) 5-7 Kč, což je 0,026 Kč za 1 štítek.
- hotové štítky si zájemci budou moci vyzvednout u ing.Martana, předsedy klubu ing.Škorpila na členské schůzi. Jiný způsob vyzvednutí musí být dohodnut osobně.

V zájmu vyšší úrovně prodeje doporučujeme postupně přecházet na čtyřhranné kontejnery 70x70 mm (stačí měkké). K využití výhod hromadných zásilek nabízíme organizovat sdružené objednávky kontejnerků. Zájemci se mohou hlásit na schůzích.

VÝBOR KLUBU

ZÁJEZDY

Letos počítáme jen s jedním jednodenním zájezdem 19.4.2003:

Pavlovské vrchy a Lednicko-valtický areál

Stručně program: Botanická procházka po Pavlovských vrších.

Oběd v Pavlově (Vinný sklep - Restaurant „Florian“). Přejezd přes Mikulov a Valtice (možnost krátké zastávky).

Lednice - tropický skleník a procházka dendrologicky zajímavým parkem lednického zámku (nebo podle možnosti prohlídka zámku) .

Závěr - Botanické zahrady Ing.D.Rajnochové, možnost nákupu rostlin (podnik je menší obdobou podniku Ing.J.Holzbechera - je dobře zaveden).

Na zájezd se můžete přihlásit na členských schůzích, kde Vám budou sděleny podrobnější informace.

Miroslav Škorpil

KNIHOVNA

Knihovna, která je umístěná v naší klubovně v Bystrci, ve správní budově fy Čtyřlístek, bude přístupná vždy cca půl hodiny před schůzí výboru, tj. většinou 3. čtvrtek v měsíci (viz též Kalendář akcí klubu ... na konci tohoto časopisu).

K novým přírůstkům patří Lexikon okrasných dřevin (autor Karel Hieke), kterou jsme sehnali ve výprodeji za značně výhodnou cenu. Přehledy této knihy (přes 700 stran) mohou posloužit jako zjednodušený návod pro správnou volbu, použití, ošetřování a množení okrasných dřevin.

V knihovně si také můžete zapůjčit knížku o skalničkách autorů Vaňka, Řeháčka: Skalka pro radost, kterou jsme představili již minule.

Pravidelně odebíráme pražský časopis Skalničky (4 čísla ročně), časopis Naše krásná zahrada (12 čísel ročně) + některé tematické speciály a časopis Svět exotických rostlin.

Podrobný seznam knih a časopisů na požádání zapůjčím, nebo si ho můžete stáhnout z našich internetových stránek. Aktualizován bude 1x ročně, vždy na konci zimy.

Mojmír Martan

PĚSTITELSTVÍ

Málo známá škornice pro naše zahrady

Minule jsem zahájil volný seriál o škornicích článkem Sněhurka jako trpaslík. Pro ten dnešní se mi již nepodařilo vymyslet tak pohádkový název. Napadlo mne jen „zakletá škornice“. Ale ona ve skutečnosti vůbec zakletá není. Pěstuje se snadno, jen je málo známá. Tento článek necht' jí zajistí trochu popularity.

Epimedium pinnatum ssp.colchicum (syn.*Epimedium pinnatum* 'Elegans') pochází ze severovýchodního Turecka, našli bychom ji také na Kavkaze. Tvoří zde podrost v borových a dubových lesích, roste i v azalkách. Patří ke stále zeleným trsnatým druhům. Listy jsou asymetricky srdčité, tmavozelené, bez kresby, zamlada chlupaté. Na podzim se většina listů barví dohněda, přičemž kolem žilek zůstávají zelené. Není-li extrémní zima s holomrazy, listy přechkávají bez poškození do jara a není je třeba odstraňovat. V opačném případě tuto činnost musíme udělat nejpozději do poloviny března, abychom nepoškodili rašící lodyhy. Rozkvétá během dubna a v květnu čtyřčetnými, jasně žlutými květy s krátkou ostruhou (viz. barevná příloha), které tvoří řídké hrozny. Výška rostliny se pohybuje mezi 20 až 30 cm. Rozrůstá se plazivými podzemními oddenky, časem vytvoří hustý porost. Z tohoto důvodu není vhodná do menších skalek. Uplatnění najde v polostínu jako podrost pod stromy, použít ji můžeme i na svazích (rovněž polostinných), které zpevní a svým hustým porostem zabrání růstu plevelů. Nejlépe jí vyhovuje humózní, středně vlhká půda, ale je dosti přizpůsobivá a dobře snáší i sušší stanoviště s kamenitou půdou. Zde se ale rozrůstá pomaleji. Naše zimy snáší bez větších problémů, zimní kryt chvojím může být prospěšný za holomrazů na místech, kam koncem zimy svítí slunce. Množí se nejsnadněji dělením na jaře, případně i na přelomu léta a podzimu.

Pěkný porost této škornice můžete obdivovat v horní části brněnského arboreta, poblíž tzv. „Zahrady Vysočiny“. V sortimentu zahradnických podniků se téměř nevyskytuje, pokud ale vím, množí ji Holzbecherovi v Lelekovicích. Určitě by zasloužila většího rozšíření na našich zahradách.

Mojmír Martan, Brno

Lathyrus vernus f.alba

Zhruba před patnácti lety jsem se v časném jaru potloukal v lesích na východ od Brna, v prostoru, kde začíná vápencové území Moravského Krasu. Moje toulky přírodou se vyznačují tím, že jen minimálně používám cesty. Procházel jsem zrovna vysokým listnatým lesem s vtroušeným smrkem. Půda poněkud zvlhla, podrost se zahustil ostružiním, takže chůze byla obtížná. Proto jsem vešel na starou, již prakticky nepoužívanou cestu, která mě provedla tímto nevelkým, ale nepříjemným prostorem. Již zdálky jsem si všiml, že uprostřed cesty se choulí rostlina s hroznem bílých květů. Cestou k rostlině jsem přemýšlel, co to může být v době, kdy kvetou jaterníky, plicníky, sasanky a sem tam se objeví již i nějaká lecha jarní – *Lathyrus vernus*. Těchto ovšem v tomto úseku lesa zrovna mnoho nebylo a kvetoucí vůbec žádná. Jaké proto bylo mé překvapení, když jsem přišel blíž a zjistil, že mám před sebou slabý, zřejmě poprvé kvetoucí exemplář rostlinky *Lathyrus vernus*. Ovšem lechu jarní, ale v bílém provedení. Původně jsem ji chtěl vyfotografovat a jít dál s tím, že se k ní budu v budoucích letech vracet. Ale stanoviště uprostřed cesty, i když používané jen občasným turistou, mě začalo nahlodávat, až jsem podlehl. A začal jsem sisyfovskou práci. Dobývat z tvrdé půdy lesní cesty kapesním nožičkem kořenový systém tvořený drátovými kořeny. Trvalo to dlouho. Ale jak ukázala příští léta, stálo to za to. Rostlinu jsem zabalil do navlhčeného papíru, aby co nejméně trpěla přepravou a přemýšlel, co s ní doma. Nakonec jsem ji zasadil do hajní části zahrady a pozoroval, jak se bude tvářit na městské stanoviště. Květy dokvetly i po přesazení, ale semena nevytvořila. Netrpělivě jsem čekal na jaro. Bylo veselé. Rostlina nejenže rostla, ale měla již dva stonky se dvěma hrozny květů. Další dva roky rostlina postupně sílila a tvořila semena, ale v kontejnerech klíčila velmi neochotně. Zhruba po čtyřech letech jsem

nechal rostlinu vysemenit přirozeným způsobem. Šešule při puknutí vystřelila semena do širokého okolí. Příští rok bylo semenáčků dost, i když stoprocentní klíčení to určitě nebylo. Část semenáčků jsem nechal na místě, část jsem přesadil do kontejnerů. Semenáčky kvetly jak v kontejnerech, tak na záhoně asi třetím rokem, některé již druhým. Nutno ale podotknout, že rostliny v kontejnerech byly slabší, jak rostliny v půdě. Mezitím původní matečná rostlina zesílila v pěkný trs. Rozhodl jsem se, že ji zkusím rozdělit. Trs se na jednotlivé rostliny dělil poměrně dobře, ale čím blíže ke středu rostliny, šlo oddělování hůře. Tyto středové rostliny pak v kontejnerech velmi snadno uhynuly.

Když jsem měl dostatek rostlin, obdaroval jsem jimi přátele, kteří měli zájem a rostlina se jim do charakteru skalky hodila. Všude bílý *Lathyrus vernus* rostl dobře s u přítele Ing.Škorpila, ovlivněn vedle pěstovanou standardní lechou, vytvořil růžové semenáčky. Tak. Nová rostlina je na světě.

Karel Rozehnal, Brno

Kozinec z Alp

Astragalus (kozinec) je rozsáhlý rod motýlokvetých rostlin, obsahující asi 1600 (podle některých autorů přes 1700) druhů. Jsou mezi nimi i velice atraktivní druhy, u nás ale většinou vadí nadbytek vláhy. Na našich skalkách se hojně pěstuje *Astragalus angustifolius*, domácí v Řecku a v Turecku, kvetoucí krémově bíle a časem tvořící velké pichlavé podušky. Občas se ještě pěstuje jihoevropský *Astragalus monspessulanus* s volnějším habitem, zato však purpurově fialovými květy. V poslední době se na naše skalky rozšiřuje pěkný kozinec z Alp – *Astragalus leontinus*.

Astragalus leontinus obývá keřovitá a travnatá skalní společenstva na vápencích v Alpách, kde vystupuje do nadmořské výšky asi 2500 m.

Má trsnatý vzrůst, vysoký je nejvýše kolem 15 cm. Listy jsou zelené, složené z 11 až 21 lístků, které jsou oválné až úzce eliptické. Květy jsou uspořádány v oblých, dlouze stopkatých, vzhůru vzpřímených hlávkách. Jsou barevně variabilní, světlých či tmavých odstínů růžové, nachové až fialově modré. Já pěstuji rostliny s pěknou barvou květů, jak dokládá snímek v barevné příloze. U mne rozkvétá zpravidla začátkem května, ve své alpské domovině ho v květu zastihnete v červenci a v srpnu.

Je velmi vhodným druhem na naše skalky, má rád mírně humózní, středně vlhkou půdu, což je vzhledem k jeho alpskému původu docela logické. Stanoviště žádá na slunci nebo s lehkým odklonem. Já ho pěstuji v horní části skalky v asi 10 cm široké spáře, mírně skloněné k severozápadu, v hodně kamenité zemině. Díky dlouhým kulovým kořenům si vláhu dokáže zajistit z hlubších vrstev půdy.

Množí se výsevem semen. Semena jsou v luscích, ze kterých se poměrně obtížně dobývají. Při klasickém způsobu výsevu tohoto kozince získáme většinou jen několik semenáčků. Ty opatrně přepícháme, ale misku či kontejner se zbylým výsevem nelikvidujeme. Další rostliny mohou vyklíčit později. Klíčení semen motýlokvetých rostlin bývá problematické, vyšší klíčivosti docílíme mechanickým narušením osetí, což u poměrně malých semen tohoto druhu není zrovna snadné. Semena můžete získat v naší výměně semen.

Mojmír Martan, Brno

Townsendia formosa. Osobně.

Tenhle článek je vlastně bezprostřední reakcí na článek, který jsem si přečetl ve zpravodaji pražského klubu skalničkářů. A nebude to, světe div se, žádná polemika. Tedy.

Před několika lety se mi dostala do rukou semínka rostliny, o které mi byla dána informace, že se jedná o druh *Townsendia formosa* s upozorněním, že to, co se u nás na skalkách pod tímto názvem pěstuje není vůbec ona a ta pravá, že vypadá docela odlišně. Hned po té, co semenáčky poněkud odrostly, jsem zjistil, že kamarád měl pravdu. Známa trsnatá a poměrně huňatá rostlina s modrými úbory neměla s tím, co vyrostlo, nic společného. Teď jen, která je ta pravá? Ne že bych nevěřil kamarádovi ale přece jen nejistota mírně hlodala a já vlastně nevěděl co a jak. Zvláště, když mi leckterá z alpínkářských kapacit tvrdila, že ta *Townsendia formosa* co mám já vlastně není ta, ale že je to ta kterou jsem už pěstoval na skalce a to z toho a toho důvodu... Hlava mi šla kolem a svět se točil. Kytka spokojeně rostla vstříc novým jarům a já se těšil, jak to vyřešíme, když kamarád odešel. Tak moc daleko, na cestu, ze které se nevrací. Mě to zabolelo. Kytka rostla dál. A dokonce jsem ji množil ze semínek a rozšiřoval po známých jako jedno z poselství té daleké cesty kamarádovy. Až v roce 2000 se mi dostalo definitivní odpovědi v podobě článku přítele Řeháčka. Ano. Ta, co vyrostla ze semínek byla ta pravá. *Townsendia formosa* osobně. Stručný popis je asi tento. Trvalka, rozrůstající se v polštářky listových růžic, složených z hladkých, jen na okraji obrvených, obkopynatých listů, lesklých, temně zelené barvy. Přikořeňuje z plazivých stonků a lze ji, tím pádem, dobře dělit. V době květu je asi 25 cm vysoká a každá lodyha nese jeden květní úbor veliký v průměru 5 cm. Středové květy jsou žlutě zbarvené, okrajové, jazykové mají dvojí barvu. Vně jsou lila nafialovělé a uvnitř květu bílé, někdy lehce namodralé ale to může být i jen prosvítání rubové barvy (viz obrázek v barevné příloze).

Na stanoviště není náročná. Chce sucho a šterk. Pochopitelně hlavně v zimě. Přes jaro a léto má ráda dostatek vláhy, nikoli však její přemíru. Kvete intenzivně nejčastěji začátkem června ale i dříve či později podle počasí. Semínka tvoří dobře, pokud ovšem nezplesniví díky vlhkému počasí v době zrání. Uzrají-li, jsou dobře klíčivá. Jak jsem již předeslal lze ji také na jaře dobře rozdělit. Tolik tedy o kytce u které jsem neměl jistotu zda je to ona osobně i přes ujištění znalce, čímžto se mu ještě dodatečně a na dálku omlouvám. Předpokládám, že to uslyší a jak jsem ho znal, nebude z toho dělat aféru. Nejspíš se jen tak lehce pousměje.

Pavel Holík, Blížkovice

Modřinka skalní a její pěkné sestry

Aby se mohlo vytvořit intimnější spojení mezi zahradníkem a jeho květinou, musel autor informace o rodu *Moltkia* (*Moltkea*) vynaleznouti vlastní domácí jméno - **modřinka**. Tyto skalní a stepní polokeře z čeledi *Boraginaceae* byly kdysi podstrčeny pod kamejky, které byly později rozděleny mezi žluté americké *Lithospermum* a modré evropské *Lithodora*. Kamejky jsou křovitější (dřevem), mají větší otevřenější květy a větší namrzavost v Čechách (myslím tím kamejky evropské, protože ty americké, které zřejmě nejsou atraktivní, neznám). Johann Lehmann z botanické zahrady v Hamburku vymyslel jméno *Moltkea* (Joachim Moltke, kodaňský botanik, 1770-1853) a Richard Wettstein napsal v roce 1918 malou monografii o rodu *Moltkea*, ale v dnešních příručkách je všude ***Moltkia*** Lehm.

Všichni pěstitelé s úpalovými pozicemi skalek a s nechtív v létě zalévat, by měli vysadit tu nejpěknější ze všech těch teplomilných a vápnomilných sester - modřinku skalní - *Moltkia petraea* Griseb. Už v roce 1967 jsem obdivoval její cudnou spanilost na černobílé fotce v Pilát-Deylových "Skalničkách", ale musel jsem si počkat třicet let, než jsem ji uviděl živou. Romantické seznámení: uprostřed zimy a v cizině. Botanická zahrada v bavorském Würzburgu má „suchou“ zeď z pískovcových bloků, vysokou asi 6 m a uskakující v každé vrstvě 15 cm směrem do svahu. Zde, při vrcholu zdi, v severovýchodní expozici, byla skupina starých keřů *Moltkia petraea*. Michael Kammerlander vlezl na římsu a nasbíral mi do hrsti semena. Bavorská semena vyklíčila bezvadně a tak jsem horlivě hrnkoval. Měl jsem těžší jílovitý substrát, který 25% rostlin nesneslo a děsně horké počasí, tudíž asi třetina semenáčků byla zamordována. Podělil jsem přátele a dnes, na konci třetí sezony (po rychlé inventarizaci) mám šedesát vitálních jedinců pro selekci a reprodukci vysázených v různých expozicích. Zimy nezničily žádnou rostlinu, stejně jako tropické letní dny. Variabilita v růstu je značná, ovlivněná přistíněním a výsadbou do volné živnější půdy. Nejkompaktnější keříky jsou na jižních hranách tmavých diabasových kamenů, ve spárách s minerálním substrátem: nepravidelné bochánky - trochu větší než pěst s květními lodyhami do výšky 5 cm a s listy max. 3x20 mm. Zastíněné keře mají více otevřený růst (větvení je zřetelnější) ale nejsou v květu vyšší než 20 (25) cm. *Moltkia petraea* má krásné listy. Jsou tlustší lesklé a šedozelené, zajímavě uspořádané na krátkých větvích. Spodky větví jsou hustě olistěné (listy 3x10 mm), vršky větví mají listy nejdelší (až 5x35 mm) uspořádané do malých štětek. Koncem jara nad tím přepěkným olistěním vyrůstají tenké květní lodyhy s úzkými listy nesoucí květenství ve vícemenných vrcholcích (cyma). Moje česká přezdívka -modřinka- napovídá, že květy jsou azurově modré. Jsou níci v hustých seskupeních, cylindrické tvarem a asi 10 mm dlouhé. Z květů krátce vykukují lehce purpurové prašníky a dlouhá tenká blizna. Čmeláci šílí a mnoho semen je fertilních. Rostliny kvetou minimálně 14 dní s tím, že jsou dvojtónové: květenství rozkvétá postupně a tak modré květy tvoří akord s růžově purpurovými poupátky. Moltkie mají pevné drobné kalichy (3-4 mm), které setrvávají na opadaných - bezlistých lodyhách až do zimního období a nesou až 4 semena - lesklé bělavé tvrdky. *Moltkia petraea* roste na vápencových skalách na západě Balkánského poloostrova. Viděl jsem jich pár blízko albánské hranice v Černé Hoře v kaňonu řeky Morači. Rostliny na větší ploché římsy byly do 20 cm vysoké a asi 40 cm široké, místo bylo značně suché, celý den důkladně propékané. Z toho vyplývá, že dobrá lignifikace (kvalitní zdřevnatění větví) solární energií je základem mrazuvzdornosti.

Více zkušeností mám s modřinkou křovinatou - *Moltkia suffruticosa* Brand (syn. *M. graminifolia*). Dal mi ji pan JUDr. Karel Mirko Webr (ten lomikamenista) asi v roce 1973 - tudíž musila přežít mnohá léta krizová, kdy jsem nechal původní skalku naprosto zdivočet. Listy má matné, tmavěji zelené, 5 mm široké a 30(-50) mm dlouhé. Tvoří keříky 20-30 cm vysoké a 40 cm široké ve volné nezalévané půdě. Musím ji vyzkoušet v jižní skalní stěně, kde bude jistě stěsnanější. Množení letními polovyztřelými řízkami je vyzkoušené. Květy jsou světle modré, doba květu až tři týdny - dle počasí. Roste divoce někde níže v Italských Alpách.

Oba předchozí druhy spojily své kvality křížením a tak můžeme obdivovat nenucenou krásu *Moltkia x intermedia* Ingram. Listy má světlezelené, matné a o něco delší než *M. petraea*. Větve pod vrcholovými štětkami delších listů jsou zčásti holé. Kvete o týden dříve než *M. petraea* a květy jsou tmavší, jasně modré. Bratr Luděk mi ji koupil v Bavorsku u firmy Schleipfer za 8 marek. Je ve spáře na jih posazené, vysoká 15 cm a široká 30 cm. Ve volné

zalévané živné půdě jsem viděl rostlinu téměř metr širokou. Řízkování v létě je snadné (polotvrde řízky asi 5 cm dlouhé).

Kdybychom nebyli kamenováni v horách severovýchodní Albánie, mohli jsme nalézt a introdukovat *Moltkia doerfleri* Wettst., která by měla dosahovat výšky 45 cm a nést v krátkých vrcholících květy s purpurovějšími poupaty.

Článek o modřinkách by nebyl úplný bez popisu čtveřice maloasijských sestřiček. Omlouvám se za svůj mizerný průzkum Turecka, protože jsem tam *Moltkia* neviděl. *Moltkia coerulea* Lehm. -modřinka nebeská- jistě není nehezká. Odění má šedavé, trochu hedvábně lesklé, květy jsou tmavě modré na keřících 10-20cm vysokých. Roste v kamenitých stepích tureckých, 700 -1900 m n.m. Naše průzkumnická jednička Pepa Jurášek sbíral semínka této krásky v roce 2001 někde u Karamanu ve středním Turecku, v nadmořské výšce 1500 m. To je pro mrazuvzdornost slibné. Trochu západněji od Karamanu, někde u Bozkiru, sbíral ve výšce 1300 m n.m. semena *Moltkia aurea* Boiss. Tady mé rodové jméno domácí -modřinka- trochu nesedí, protože květy tohoto druhu jsou intenzivně žluté. Ale když se srazím čelem se zlatovlasou pannou, jaká bude moje modřinka po třech dnech? Asi intenzivně nazlátlá! Také nikdo se nestydí říci, že má bílého modrouška... *Moltkia aurea* připomíná svou stavbou modřinku nebeskou a roste ve vápenitých stepích, sutích a tufech v nadmořských výškách 300-1300 m n.m. Pět kilometrů jižně od města Burdur byl v roce 1931 popsán přírodní kříženec obou předchozích druhů - *Moltkia x kemalpashii* Bornm. který má květy modravě žluté (jako zrající modřinka tělesná po delším polibku).

Nejvýchodnější modřinky se najdou v Kurdistánu dnešního severního Iráku, také možná někde u Hakkari (odkud nás turecká elitní armáda stále žene svinským krokem) a jistě na křídových kopečkách u turecké Urfy, kde jsou jen 9 cm vysoké. Jmenují se *Moltkia longifolia* Wetts. (syn. *M. angustifolia* DC) a jsou hustě chlupaté s tmavě modrými květy. Květní koruna má okraje dělené do mnoha malých uštů. Snad se pro ně Mojmir Pavelka místo mne vypraví.

Zdeněk Zvolánek, Karlík

Uplatnění přípravku Polyversum ve skalničkářské praxi

O přípravku Polyversum jsem poprvé slyšela na celostátním setkání skalničkářů v roce 1992 v Ostravě. O něco později byl uveřejněn v pražském časopise Skalničky inzerát na jeho prodej. Inzeráty mě zrovna moc nelákají a tak jsem se snažila přípravek koupit v normální obchodní síti. Zpočátku nebyl k mání, ale když jsem v zahrádkářských potřebách vytrvale otravovala vedoucího, tak ho objednal. Hned jsem ho koupila a od té doby s ním experimentuji.

Dnes je přípravek ke koupi buď ve větším balení o obsahu 50 gramů, nebo v malém balení s dávkovači na 1 l roztoku. Větší balení je finančně mnohem výhodnější.

Co to vlastně Polyversum je? Jedná se o zakonzervované spory houby *Pythium oligandrum*, kterou objevil už v roce 1930 americký vědec Dr. Drechsler. Později zjistil její mykoparazitické vlastnosti – to znamená, že napadá jiné houby rodu *Pythium* a parazituje na nich. Většina hub rodu *Pythium* je fytopatogenní a škodí celé řadě rostlin, hlavně člověkem pěstovaných.

V roce 1972 se podařilo doc. ing. D. Veselému, Dr.Sc houbu izolovat a téměř po dvaceti letech výzkumu urychlit její množení ve velkém. Tak vznikl přípravek Polyversum, kde v 1 gramu přípravku je až 10 milionů spor houby *Pythium oligandrum*. Spory při skladování v suchu vydrží funkční až 10 let.

Spory aktivizujeme rozpuštěním ve vodě teplé kolem 20°C v koncentraci roztoku 0,05% (v dávkovaném balení 1 dávka na 1 litr vody) a hned používáme. Roztok nelze dělat do zásoby! Pokud se houba do dvou hodin nesetká s houbami na kterých parazituje, hyne – zajde hlady, protože se nemá čím živit. Roztok je netoxický a naprosto ekologický.

V zahrádkářské praxi má široké uplatnění v ochraně rostlin. Rostliny ošetřené Polyversem lépe rostou a mají větší odolnost proti napadení škůdci – plíseň bramborová, okurková, boulovitost košťálovin, hniloba jahod apod.

Jak se dá Polyversum uplatnit ve skalničkářské praxi?

1. Především při výsevu semen. Semena při výsevu sice můžeme chránit tak, že výsevní substrát sterilizujeme buď převařením v páře (nebo v troubě či v mikrovlnné troubě). Tenhle způsob ale zbaví zeminu všech mikroorganismů, i těch, které jsou rostlinám prospěšné. Polyversum zlikviduje jen patogenní organismy. Ošetření výsevů se dá provést buď obalením suchých semen v prášku Polyversa, což se mi nezdá tak účinné, nebo prolitím připravené zeminy ve výsevní misce, což se mi zdá pohodlnější a rychlejší. Roztok nechám řádně vsáknout a na urovnaný povrch zeminy naseji běžným způsobem semena a zasypu je jemnou drtí (zrnitost 1-3 mm). Takto ošetřená semena dobře vzchází. Po vzejití semen na jaře u choulostivějších druhů na padání klíčících rostlin, znovu ošetřím roztokem Polyversa postřikem semenáčků (stříkat ráno, aby do večera výsev řádně oschnul). Na postřik použiji ruční postřikovač naprosto čistý – bez zbytků jiných postřikovacích látek a bez jakýchkoliv smáčidel.
2. Při sázení skalkových cibulovin používám silnější roztok 0,075%. Roztok naliji do naprosto čisté nádoby a cibule do něho namočím na půl hodiny. Potom hned vysadím a zbylým roztokem zaliji. Vyschlé cibule do sebe roztok nasají a tím se dobře chrání před napadením zhoubnými houbami. Je možné si zjednodušit ošetření tak, že cibule spodní částí otiskneme do suchého Polyversa a hned vysadíme a zalijeme. Rovněž je dobré ošetřit cibule po sklizni, nechat je řádně oschnout a teprve potom uložit.
3. Při množení skalniček řízkováním ošetřím Polyversem substrát i pro řízkování rostlin, ať už se jedná o čistý písek nebo jiné řízkovací směsi. Připravený substrát v řízkování nádobce ošetřím Polyversem 1-2 dny před řízkováním. Potom obvyklým způsobem nařízkují rostliny a uložím je na chladné a stinné místo. Použití stimulatoru je možné a prospěšné hlavně u rostlin hůře kořenících. Řízky, které koření dlouhou dobu (keřičky, Rododendrony apod.) zhruba po měsíci mlžím roztokem Polyversa.
4. Polyversum používám u rostlin choulostivých na uhnutí v kořenovém krčku. Preventivně brzy na jaře, kdy jim po zimě často hrozí uhnutí, i během vegetační doby, když jsou nepříznivé povětrnostní podmínky, které rostliny špatně snášejí.

A nakonec ještě jedno upozornění. Má-li výsevní substrát PH nižší než 5,5 , houba neúčinkuje.

Jindra Pelantová, Žďár nad Sázavou

Lalang válcovitý aneb hořící tráva

Okrasné traviny jsou v moderní zahradě důležitým prvkem. Zahradnické podniky však produkují většinou poměrně úzký sortiment známých a osvědčených druhů. Přitom se v poslední době u specialistů a sběratelů této skupiny rostlin objevily zajímavé druhy a odrůdy okrasných trav, které v mnoha případech svou estetickou hodnotou předčí tradičně pěstované druhy.

Jedním z nich je okrasná travina z čeledi lipnicovitých (Poaceae) *Imperata cylindrica* 'Red Baron'. Někdo ji pěstuje i pod kultivarovým označením 'Rubra'. Tato červenolistá zahradní forma, ve světě nazývaná jako „hořící tráva“ nebo „japonská krvavá tráva“, je v Japonsku známá již více než sto let. Označení 'Red Baron' rozšiřovala okrasná školka Kurta Bluemela, kde tato tráva dělala často společnost bonsajím v mělkých kontejnerech. Tato u nás téměř neznámá tráva má kupodivu i český název: lalang válcovitý.

Raší dosti pozdě na jaře, listy jsou vzpřímené, dorůstají výšky nejvýše 50 cm. Při rašení jsou listy zelené, jen na hrotu červené. Podíl červené barvy přibývá během léta. V pozdním létě a na podzim červená na listech nabývá na intenzitě (viz snímek z poloviny srpna v barevné příloze). S příchodem mrazů barvy blednou, silnější mráz listy spálí a ty zhnědnou. I když je zimní okrasná hodnota této trávy téměř nulová, staré, zaschlé listy odstraníme až na jaře (stříháme až k povrchu půdy).

Kvete vzácně. Květenství je úzké, hedvábně bílé, stébla nejvýše 60 cm vysoká. Semena pravděpodobně netvoří.

Rozrůstá se pomalu oddenky, které jsou mělce pod povrchem půdy. Množí se dělením těchto oddenků na jaře. Podzimní množení nelze doporučit, neboť rostliny do zimy dobře nezakoření a sazenice se vlivem působení mrazu zvedají nad povrch, což může být příčinou jejich úhynu.

Pěstuje se snadno, sázíme ji zásadně na plné slunce. Sucho toleruje, nejlépe jí však vyhovuje vlhčí úrodná půda. Mrazuvzdorná je do cca -20°C. Dobře se uplatní mezi jarními cibulovinami, kterým dává možnost v tuto roční dobu vyniknout. Ona sama se pak postará o ztraktivnění místa po jejich zatažení. Pěkně působí v sousedství nižších druhů a odrůd zlatobýlů (*Solidago*), které kvetou žlutě na konci léta. Také ji lze kombinovat s nízkými letničkami kontrastních barev.

Celý rod *Imperata* se skládá z 6 oddenkatých vytrvalých druhů, které jsou domácí zejména v tropech a subtropích. Z okrasného hlediska stojí ještě za zmínku *Imperata brevifolia*, rozšířená v Severní Americe v aridních oblastech od západního Texasu po Utah a jižní Kalifornii a Mexiko. Listy má zelené, většinou dosahuje výšky méně než 1 metr. Její odolnost končí na cca -10°C. *Imperata cylindrica* má dvě botanické variety. *Imperata cylindrica var. koenigii*, od které pochází i výše popsany kultivar 'Red Baron', je běžně rozšířená v nížinách Japonska, Číny, Koreji a Mandžuska. *Imperata cylindrica var. major* je mnohem větší a také teplomilnější. Je nechvalně proslulá svým agresivním šířením (zde by se dala nalézt jistá podobnost s naším pýrem) v zemích s tropickým nebo subtropickým klimatem.

Mojmír Martan, Brno

Ohlédnutí za výměnou semen 2002 - 2003

Máme za sebou další, musím s potěšením podotknout, velmi úspěšný ročník naší výměnné akce semen. Zúčastnilo se ho 50 dárců. Seznam obsahoval 1050 položek, to je nejvíce

v historii brněnské výměny semen. Objevily se v něm i druhy vzácné a neznámé. Některým z nich budou patřit následující řádky.

Agapanthus africanus*, *A.campanulatus - kalokvěty pocházejí z jižní Afriky, nejsou v našich podmínkách plně zimovzdorné. Většinou se pěstují jako nádobové rostliny (nádobky menší, mají rády těsnější sevření kořenů). Přezimujeme je v chladných, světlých, ale bezmrazých místnostech. V zimě výrazně omezíme záplivku. Vzhledově poněkud připomínají pokojové klívie, kvetou ale většinou modře nebo modrofialově.

Allium angulosum - 20-45 cm vysoký česnek domácí na loukách od Evropy po Sibiř. List sytě zelený, lesklý. Květy bledě lila v polokulovitém okolíku, který je široký 2,5 až 4,5 cm. Kvete od června do srpna. Je podobný *A.senescens*. Vyhovuje mu kyselá, studená a vlhká půda.

Allium japonicum - je jedno z 8 synonym druhu ***A.thunbergii***, což je platný název tohoto česneku. Kromě Japonska roste i v Jižní Koreji. V přírodě dorůstá 30-60 cm, v kultuře jen do 20 cm. Listy má krátké, trojhranné, vzpřímené. Květenství růžově purpurových květů se dle literatury objevuje na podzim. Doporučuje se pěstování v květináčích.

Allium nigrum - na jaře kvetoucí česnek, kulovité květenství bělavých květů se zelenavým středovým proužkem. Listy poměrně široké, kopinaté. Dorůstá až 1 m. Pochází z jižní Evropy, Malé Asie, západní Asie a severní Afriky. Má rád sucho a teplo, vyžaduje letní klid. Jistější je hrnková kultura.

Arenaria alfacarensis - snad nejhezčí písečnice tvořící bochany tvrdé jako kámen, jen do 5 cm výšky. Listy nažloutlé 1-2 mm, střeovitě nahlučené. Květy jednotlivé, drobné, čtyřčetné, přisedlé, bílé. Mrazuvzdorná, lze ale předpokládat problémy se zimním mokrem. Pokuste se ji pěstovat na slunci v chudé, dobře propustné půdě nebo ve skalničkovém skleníku. Pochází ze skal španělského pohoří Sierra Segura z nadmořské výšky 1800m. V seznamu semen byla chybně označena jako *A.alfacariensis*.

Barbarea rupicola - málo známá trsnatá brukvovitá rostlina (česky barborka) se žlutými květy dorůstající 10-15 cm (v literatuře jsem našel i údaj 45 cm, ale to bude spíše výjimka). Sázet na volná políčka s dobře propustnou půdou na plné slunce. Pochází z Korsiky a Sardinie, lze předpokládat problémy s mrazuvzdorností.

Calceolaria darwini - druh s neskutečně krásnými květy pro květináčovou kulturu. Něco již o něm bylo napsáno, odkazují na články v pražských Skalničkách č.2/83 a 4/90 (jsou v klubové knihovně). Zmiňují se o něm proto, že je v naší výměně buď poprvé, nebo po velmi dlouhé době.

Campanula carnica - zvonek z jihovýchodních Alp (Karnské Alpy), kde roste na skalách. Tvoří přímé lodyhy až 30 cm vysoké s čárkovitými listy. Lodyhy jsou zakončeny jedním, zřídka až třemi 3 cm dlouhými modrými květy (odstíny mohou přecházet do růžova či fialova). Sázet do vápencových štěrbin orientovaných na východ.

Campanula prenanthodes - tento druh mne zaujal místem přírodního výskytu. Je jím Kalifornie. Květy má modré, výška 30-80 cm. Dle literatury polootužilý.

Carex atrata - tzv. černá ostřice, domácí v SV Evropě, SZ Asii a také v Grónsku. Výška v květu až 50 cm. Listy odstálé, zelené, černé nící klásky. Pro chladnější a vlhčí polohy na slunci a v polostínu. Není agresivní.

***Chasmanthium latifolium* (*Uniola latifolia*)** - severoamerická solitérní tráva se širšími listy, až 1 m vysoká, ozdobné klasy z plochých obilek. Nenáročná, mrazuvzdorná do -28°C.

Cirsium diacanthum - pěkný, zpravidla dvouletý pcháč s ostnitými, bíle panašovanými listy v růžicích. Přímé lodyhy dorůstají výšky 20-30 (60) cm a nesou v létě nachově červené květy. Jeho mediteránní původ napovídá, že ho budeme sázet na plné slunce do dobře propustné půdy. V 45. čísle našeho zpravodaje je zachycen na obrázku v nekvetoucím stavu (miniskalka v dřevěné nádobě na výstavě v roce 1996 - dvě rostliny zcela vpravo).

Cistus albidus - menší keř z příbuzenstva našich devaterníků. Výška 50-100 cm, výjimečně i více. Má stříbřité, chlupaté listy a obrovské růžovofialové květy (3-5 cm v průměru). Roste na skalnatých vápencových kopcích na severovýchodě Španělska, svým výskytem zasahuje i do severní Afriky. Semena pocházejí z Pyrenejí z nadmořské výšky asi 1300 m. Při velkých mrazech (pod -15/-20°C) bez krytu může namrzat.

Cistus psilosepalus - má drsné listy a bílé květy, výška 40-80 cm. Roste na slunných svazích španělské Sierra de Gredos v nadmořské výšce 1400-1700 m. Měl by být mrazuvzdorný, i když literatura jistě pochybnosti připouští.

Convolvulus lanuginosus - trsnatý, 10-15 cm vysoký stříbřitě chlupatý svlačec s přímočarými listy. Květy bílé, vně s růžovými proužky. Pochází z kamenitých svahů severovýchodního Španělska (Pyreneje 1400 m n.m).

Crassula sp. (Lesotho - Drakenserg 3000 m) - tvoří růžice 3-5 cm v průměru, výška 6 cm.

Daphne domini - balkánský druh (Pirin), stálezelený cca 15 cm vysoký keřík s nafialovělými květy, které se plně neotevírají.

Daphne laureola - rovněž stálezelený, 50 cm, květ zelenkavý. Jižní a západní Evropa.

Daphne retusa - má kožovité listy, růžové květy a červenofialové bobule. Výška až 75 cm, ale roste pomalu. Další informace viz Skalničkářův rok č.35/str.24.

Daphne tangutica - botanicky blízký předchozímu druhu. SZ Čína.

Decaisnea fargesii - keř ze západní Číny vysoký až 3 m, listy podobné jasanu, ale až 60 cm dlouhé, modravě ojněné letorosty, masité modrofialové jedlé plody v podobě lusků kulatého průřezu, které jsou až 15 cm dlouhé a 1,5 cm v průměru.

Dracocephalum stamineum - včelník pocházející ze střední Asie, kde obývá travnatá a suťovištní společenstva. Má řapíkaté srdčité, vroubkovaně zubaté listy. Modronachové květy jsou nahloučené v hlávkách se objevují v létě. Má trsnatý vzrůst s vystoupavými lodyhami, které dorůstají 10 až 25 cm. Sázíme na plné slunce do dobře odvodněné půdy.

Edraianthus graminifolius ssp.kitaibelii - tento druh sám pěstuji na podobných místech jako ostatní modroušky. Jeho původ mi byl trochu tajemný, ale našel jsem v 20 let starém pražském Zpravodaji dokonce klíč k určování modroušek (podle Wettsteina), kde ho popisuje jako samostatný druh z hor Balkánu. Jiný pramen uvádí růst v jižních Karpatech. Výška 6-12 cm, velké modrofialové květy dlouhé 22-24 mm (*E.graminifolius* jen 18-20 mm).

Edraianthus horwatii - přítel Řeháček, který daroval semena tohoto modroušku do výměny o něm říká, že je zvláštní, habitem připomínající *E.graminifolius*. Má chmýřité listy. Zajímavé je, že o něm není v botanické ani skalničkářské literatuře ani zmínka.

Edraianthus serpyllifolius - krásný nízký polštářovitý druh (2-8 cm) s leskle zelenými lopatkovitými, tupými listy, které jsou chlupaté jen na okrajích. Květy jednotlivé, tmavofialové, 15-19 (v kultuře až 26 mm) dlouhé. Pochází ze západních oblastí Balkánu (Dalmácie). Podobně jako ostatní modroušky má rád sušší místo, doporučuje se ochrana proti zimnímu moku.

Gentiana burseri - hořec se vzpřímenými, 20-60 cm vysokými lodyhami a velkými žlutými květy s hnědými skvrnami. Květy jsou ve shlucích a objevují se v létě. Roste na vysokohorských loukách v Pyrenejích kolem 2200 m n.m., setkat se s ním můžeme i v jihozápadních Alpách. V kultuře by mu měla vyhovovat vlhčí štěrkovitá půda s obsahem humusu a stín v poledních hodinách. Roste jak na vápenci, tak i na kyselých půdách.

Geum pentapetalum - zajímavý kuklík pocházející z východní Asie (Aleuty, Japonsko, Kamčatka, Kurily), kde roste na vlhkých skalnatých svazích. Lesklé tmavozelené listy se na podzim zbarvují do červena. Jednotlivé bělavé květy jsou 2-3 cm široké, objevují se na začátku léta. Dorůstá 10-20 cm. V kultuře mu vyhovuje podobné stanoviště jako v přírodě, snáší ale i sušší prostředí a přes poledne stín. Půda by navíc měla obsahovat podíl humusu.

Globularia valentina - koulénka ze severovýchodního Španělska, vzhledem a nároky podobná následujícímu druhu. Liší se hlavně tvarem listů, v květu je o něco vyšší.

Globularia vulgaris - velmi kompaktní dřevnatá šedozelená rostlina, stvoly do cca 10 cm vysoké (ale dle některých pramenů až 30 cm - pak se v tom má chudák skalničkář vyznat). Květy modré, asi 2,5 cm široké. Pochází ze slunných travnatých a kamenitých kopců centrálního Španělska (cca 1300 m), vyskytuje se i na jihu Francie, a trochu nelogicky ve Švédsku. Sázíme do slunných sušších štěrbin ve skalce, chráníme proti zimnímu moku. Semena koulenek klíčí na světle!

Gloriosa superba - popínavá rostlina z tropů Afriky a Asie. Květy žlutočervené.

Halimium ocymoides - malý keř z čeledi Cistaceae (většinou 20-50 cm, zřídka až 1 m), celý bíle plstnatý, množství žlutých dvoucentimetrových květů s hnědým středem. Roste na vysokohorských loukách ve španělském pohoří Sierra Cantabrica (cca 1700 m n.m), ale také v Portugalsku. Žádá dobře propustnou půdu a hodně slunce. Vzhledem k nadmořské výšce, ve které byl sbírán, by měl být mrazuvzdorný.

Helichrysum frigidum - drobná (kolem 5 cm) slaměnka ze skal Korsiky a Sicílie, které nesvědčí mráz. Listy drobné, špičaté, celá rostlina stříbřitě přitiskle chlupatá. Úbory jednotlivé s odstálými bílými listeny, asi 1 cm v průměru v červnu. Slunce, sucho, chudá půda, přežije asi jen ve skalničkovém skleníku.

Hibiscus trionum - jednoletý ibišek dorůstající 45 cm. Květy krémově bílé a purpurově černé.

Hypericum richeri ssp. burseri - rozvětvená, jen 10 až 15 cm vysoká třezalka s velkými žlutými květy. Listy získávají na podzim červenou barvu. Domácí na kamenitých svazích španělské Sierra Cantabrica, semena z naší výměny pochází z nadmořské výšky 1800 m. Pěstovat na slunci v propustné půdě.

Knautia macedonica - asi 60 cm vysoká rostlina z čeledi štětkovitých (Dipsacaceae). Květy mají tmavě karmínovou barvu a objevují se v létě. Roste v Makedonii.

Melittis melissophyllum - medovník meduňkolistý. Pěkná trvalka připomínající statnou hluchavku (30-60 cm). Květy vyrůstají v úžlabí poměrně velkých listů, jsou také dosti velké, bílé, výrazně nachově malované, vonné. Tuto vzácně pěstovanou rostlinu můžeme vidět kvést v květnu až červnu i v lesích kolem Brna. Sázíme ji na stanoviště se světlým stínem do humóznější půdy. Snese dost sucha.

Mitella breweri - hajní rostlina z příbuzenstva lomikamenů, roste v severoamerických lesích. Je vysoká 15-30 cm. Listy srdčité až ledvinité až 10 cm široké, mělce laločnaté a vroubkovaně zubaté. Drobné zelenožluté květy jsou v dvaceti až šedesátikvětých hroznech a objevují se koncem jara a v létě. Sázíme do humózní, středně vlhké půdy.

Onosma stellulata (stellulatum ?) - 10 až 25 cm vysoká, přímá bylina kvetoucí na přelomu jara a léta světle žlutými úzce zvonkovitými 1-2 cm dlouhými květy. Slunce, propustné půdy. Roste na Balkáně.

Orlaya grandiflora - jednoletá, asi 30 cm vysoká rostlina z příbuzenstva mrkve. Květy v okolíku růžové nebo bílé. Středomoří.

Oxyria digyna - trsnatá, 5 až 30 cm vysoká rostlina z čeledi rdesnovitých (Polygonaceae). Český název rostliny je šťovíček dvoublizný. Má zelené, ledvinovité, kadeřavě zprohýbané listy. Kvete koncem léta okřídlenými, zelenavými květy v latách. Zralé nažky jsou načervenalé. Je rozšířena na severní polokouli v arkticko-alpínském pásmu, kde bychom ji našli na sutích. Štěrkovité stanoviště žádá i v kultuře, má ráda vlhko a polední stín, nesnáší vápno.

Oxytropis retusa - východoasijská vlnice s fialovomodrými květy. Listy šedozelené, chlupaté. Výška 10-15 cm. Mohla by prospívat ve skalních štěrbinách orientovaných k východu.

Salvia sclarea - šalvěj muškátová. Krátkověká, často jen dvouletá až kolem 1 m vysoká rostlina. Listy velké, zelené, žilnaté. Květy bledě fialové podepřené nápadnými růžovými listeny. Květenství je velmi nápadné, celá rostlina voní po muškátu. Slunce, sušší propustná půda.

Sarcocapnos enneaphylla - křehká, trsnatá, sivozelená, u báze dřevnatá rostlina výšky do 30 cm. Květy v krátkých hroznech, podobné dymnivkám, běložluté, až 1 cm dlouhé s krátkou ostruhou. Roste ve stinných skalních trhlinách pod přečnívajícími výstupky, kde je chráněna před deštěm. Vyskytuje se v horách na východě Španělska (cca 1400 m n.m.), zasahuje i do Maroka. Pěstovat ve skalních štěrbinách orientovaných k východu, ve skalničkovém skleníku v létě přistínit. Vápnomilný druh.

Saxifraga juniperifolia - kobercový lomikámen se sekce Porophyllum, výška 3 cm, v květu do 10 cm. Listy tmavozelené, jehlicovité v růžicích, voní po jalovci. Květy v klubku, žluté. Kavkazský druh rostoucí na skalnatých svazích v subalpínském a alpínském stupni. Ve skalce sázet do štěrbin s příznivým vodním režimem, které nejsou na úpalu (odklon od slunce, východní expozice).

Saxifraga kolenatiana - tvoří šedozelené kompaktní polštáře, výška 5-20 cm, mnoho bílých nebo světle růžových květů na červené lodyžce v červnu. Roste v Turecku a na Kavkaze ve skalních štěrbinách. Pěstovat jako predešlý druh. Patří do skupiny Euaizoonia.

Saxifraga pentadactylis ssp. willkommii - lomikámen sbíraný ve Španělsku v pohoří Sierra Cantabrica (1400 m n.m.) je 5-10 cm vysoký, má hluboce stříhané šedozelené listy a bílé květy. Tento poddruh se vyznačuje kompaktnějším vzrůstem a tím že roste na vápencových skalách. (*S. pentadactylis* je kyselomilná). Stanoviště jako předchozí lomikameny. Tento patří do sekce Dactyloides.

Senecio boissieri - pochází z kamenitých svahů vysokých poloh španělské Sierry Nevady (semena v naší výměně byla sbírána v nadmořské výšce 2700 m, ale roste i ve výškách nad 3000 m). Zajímavý a vzácný starček. Je zakrslý (5-10 cm), hustě polštářovitý, stříbrošedý. Listy má krátké, hluboce laločnaté. Jednotlivé růžové květní hlávky vytvářejí pěkný kontrast se zářivě oranžově žlutými prašníky.

Telekia speciosa - rostlina z příbuzenstva volských ok (*Bupthalmum*) se žlutými květy, pravděpodobně vyššího vzrůstu. Roste v Evropě (hlavně jižní) a v západní Asii.

Tetragonolobus siliguosus - rostlina habituelně připomínající hrách, má však výrazně žluté květy. Před časem se v naší výměně vyskytla se zkomoleným názvem *Tatragonolobus*.

Teucrium polium ssp. aureum - ožanka tvořící kompaktní polštáře (výška 2-4 cm). Celá rostlina je velmi hustě pokryta hedvábně žlutými chlupy, takže má zlatavý nádech. Listy má úzké, dolů podvinuté, vroubkované, květy žluté, nevýrazné v okoličnatém květenství. Obývá kamenité svahy španělské Sierry Nevady, je z výšek kolem 2400 m n.m. Přítel Němeček o ní psal v 27. čísle našeho časopisu: „má nejkrásnější habitus ze všech druhů, vůbec si neumím představit tuto jemnou krásu na dešti a proto ji chovám stále ve studeném skleníku se spodní zálivkou“.

Teucrium polium ssp. capitatum byla sbírána v nadmořské výšce 1400 m na východě Španělska na skalnatých kopcích. Podobná předchozí, ale chlupy stříbřité a květy růžové.

Triteleia laxa 'Königin Fabiola' - asi 30 cm cibulovina s pěkně modrými květy, které připomínají frézie. Základní druh pochází ze severní Kalifornie a jižního Oregonu v Severní Americe. Žádá slunce a na zimu nastýlku proti holomrazům.

Uncinia rubra - málo známá, 35 cm vysoká travina, která vyniká tmavě červenými až bronzově zelenými, úzkými listy. Pochází z Nového Zélandu, kde roste v nadmořských výškách 500-1400 m. Spolehlivě zimovzdorná je v oblastech, kde teploty neklesají pod -12°C, proto lze doporučit zimní kryt.

Zygadenus elegans*, *Z. glaucus - až 90 cm vysoké liliovitě rostliny rozšířené v Severní Americe. Květy mají krémově bílé. Měly by být mrazuvzdorné. V seznamu semen byl rodový název napsán *Zigadenus*, ve většině literatury je ale *Zygadenus*.

Tento přehled je sestaven z mnoha zdrojů: odborné literatury, překladů, nabídkových katalogů a mých poznámek. Údaje se někdy rozcházejí, nelze je proto brát jako dogma. Cílem

tohoto přehledu je poskytnout základní informace o uvedených druzích a nastínit požadavky, které tyto rostliny mají. Veškeré vaše poznatky a pěstitelské zkušenosti jsou na stránkách tohoto Zpravodaje vítány.

Mojmír Martan

CO NÁS ZAJÍMÁ

Co nového ve Čtyřlístku?

Stalo se již tradicí, že Vás na těchto stránkách informuji, co nového se chystá ve Čtyřlístku. Na výstavu i celkově. Není divu, spojení Klubu skalničkářů se Čtyřlístkem je velmi úzké a plodné.

Víte, že se vedle OBI plánovala výstavba supermarketu s potravinami. Zdá se však, že v posledních měsících snaha investorů ustrnula. Mrzí nás to, protože i naše zamýšlené úpravy areálu se tím brzdí.

Letošní výstava proto proběhne na stejných plochách jako výstava předchozí. Burza bude jako vždy v takzvané "šestce" (starém skleníku) a pro exponáty budou využity všechny stávající skalky. Byl bych rád, kdyby se v letošním roce znovu zopakovala větší expozice miniskalek v nádobách. Velmi by to pomohlo mému záměru udělat expozici balkonových a jiných rostlin ve větších nádobách. Expozice by mohla sloužit jako příklad zahradních úprav u vstupu do domů, na schodištích, na terasách apod. K tomuto účelu chceme ve skleníku napěstovat ve větších nádobách některé rostliny. Vloni se velmi líbily jako novinky CASSIA, THUNBERGIA a PASSIFLORA (MUČENKA). Jako vhodné rostliny do nádob dovezeme letos novinky: rozmarýn na kmínku, levanduli na kmínku a některé jalovce na kmínku. Vystavovány budou i oblíbené fuchsie a kopretiny, rovněž na kmínku.

Německá firma, se kterou již 10 let spolupracujeme, nám dodala nově vyselektované voňavé muškáty, které působí jako odpuzovač hmyzu. Sází se buď do okenních truhlíků nebo do nádob na terasy. Rozetřením listu muškátu na ruce, krk či nohy působí vůně jako přirozený repelent vůči hmyzu.

U surfinií představíme nové odrůdy a barvy. Je na co se těšit.

Pro výstavu chceme obměnit některé ukázkové zahrady a ve spolupráci s firmou Kepák chceme představit sortiment dřevařských výrobků vhodných do zahrad (pergoly, dělicí stěny, posezení aj.).

Jelikož na plakátech uvádíme, že vystavujeme i bonsaje, jednáme letos s některým významným pěstitelům bonsajů o zapůjčení exponátů.

V naší hale chceme spolu s výstavkou pokojových rostlin zopakovat fotovýstavku zahrad, které jsme budovali a upravovali.

Závěrem pro informaci Vám chci sdělit, že na jaře chystáme otevřít pobočku zahradního centra v Brně-Židenicích na Bubeníčkově ulici. V Zahradnickém centru chceme prodávat skoro celý sortiment jako v Bystrci. Věříme, že členové Klubu skalničkářů s námi budou spolupracovat i v Židenicích.

Ing. Pavel Kutílek

Setkání skalničkářů 2002

Setkání představitelů skalničkářských klubů České a Slovenské republiky uspořádal v letošním roce Klub skalničkářů Pardubice ve dnech 20. - 22. 9. 2002. Setkání zahájil a řídil předseda Klubu skalničkářů Pardubice přítel Novák. Brněnské skalničkáře zastupovali přátelé Škorpil, Martan a Hadač.

Setkání probíhalo, kromě návštěv skalek, v Pardubicích, v příjemném prostředí nového penzionu "Šenk". Celý průběh setkání se vyznačoval příjemnou pohodou a dobrou organizací celého setkání, včetně návštěv skalek, které byly příjemným zpestřením a pro mnohé příležitosti k nákupu kvalitních skalniček.

První den - v pátek večer proběhlo promítání diapositivů

- př. Nováka - sbírka lomikamenů
- př. Řeháčka - skalničky z posledních 2 let a málo pěstované rostliny
- př. Martana - prezentace Klubu skalničkářů Brno - výstavy 2001, 2002 a výběr skalniček

Druhý den v sobotu dopoledne probíhalo jednání, odpoledne návštěvy skalek a večer byla na programu přednáška s diapositivy RNDr. Štursy - Botanické toulky mezi Skandinávií a Středomořím.

Třetí den – v neděli po snídani byli přítomní seznámeni s vypracovaným usnesením, které bylo schváleno včetně závěru a setkání bylo ukončeno.

Za všechno příjemné co jsme prožili na setkání v Pardubicích je třeba poděkovat pořadatelům, kteří jistě museli vyvinout velké úsilí k zajištění zdárného průběhu setkání.

Závěr

- 1) Setkání doporučuje organizacím nabídnout pomoc podle svých možností konkrétním členům organizací Děčín a Praha, kteří byli poškozeni povodněmi.
- 2) Setkání důrazně opakuje apel ze setkání v Nitre, aby zejména organizátoři, ale i účastníci zájezdů do hor dbali na šetrné a ohleduplné chování účastníků zájezdu k přírodě.
- 3) Nadále trvá požadavek pomoci organizátora z navštíveného klubu při zajišťování návštěv zahrad. Tento organizátor musí být informován o všech změnách týkajících se zájezdu.
- 4) Pořádání 24. setkání skalničkářských klubů v roce 2003 se ujali přátelé z klubu Adonis Ostrava, 25. setkání v roce 2004 z klubu Primula Děčín.

Josef Hadač

Několik osobních vzpomínek na Slovenský ráj

Po vyslechnutí přednášky a shlédnutí diapositivů přítele Karla Rozehnal z Brna na schůzi skalničkářů 5.9.2002, rozhodl jsem se nabídnout čtenářům "Skalničkářského roku" také několik vlastních vzpomínek na květenu této překrásné části naší bývalé ČSR.

Někdy jsem tu botanizoval, dokonce trávil i krátkou dovolenou a tak z několika nejzajímavějších lokalit Vám chci nabídnout alespoň seznam rostlin, které jsou často chloubou našich skalek, nebo po nich toužíme. Bohužel jen seznam, protože můj fotoaparát

po pádu z malé skalky odmítl dále spolupracovat. Upozorňuji, že jde o rostliny kvetoucí v červenci a seznamy neobsahují rostliny běžné, trávy, keře, stromy aj.

Stručná charakteristika území.

Slovenský ráj je významnou součástí severní části Slovenského rudohoří a je někdy nazýván i Stracenskou hornatinou. Jeho povrch je tvořen mocným triasovým, tedy druhohorním, vápencovým masivem, sahajícím od Tisovce daleko na západ až k Nízkým Tatrám. Na severu je ohraničen Hornádom a Spišskou Novou Vsí, na jihu řekou Hnilec po Dobšinskou ľadovou jeskyni (velká část Rudohoří však zasahuje do Maďarska), na západě pak silnicí Hranovica - Ledová jeskyně. Nejvýznamnější částí Slovenského ráje je náhorní plošina Glac, po jejíž obvodě pramení mnoho potoků, vytvářejících řady strží, soutěsek, roklí a kaňonů, hlubokých až 400 m, s množstvím propastí a vodopádů. Kromě Glosu je zde ještě mnoho menších planin s celým souborem povrchových i podzemních krasových útvarů. Oblast patří k nejkrásnějším krajinným celkům Slovenska, ale i celé bývalé ČSR. Povrch je pokryt stepí a lesostepí (s enklávami Pineto-Abietino-Quercetum) s bohatou, převážně reliktní, glaciální, dealpínskou a xerothermní západokarpatskou a panonskou květenou. Po celé desítky let je zde uzákoněna chráněná krajinná oblast s mnoha dílčími lokalitami, chráněnými jako přírodní výtvoř.

A nyní k některým významným lokalitám a slíbeným seznamům rostlin, kvetoucích zde v červenci.

1./ Dedinky a Dobšinská Maša s nejbližším okolím

(JV strmé vápencové skály a suť až k železniční trati u přehrady)

<i>Acinos alpinus</i> /L./MOENCH.	<i>Erysimum wittmannii</i> ZAWAD.
<i>Anthemis tinctoria</i> L.	<i>Laserpitium archangelica</i> WULF.
<i>Astrantia major</i> L.	<i>Lathyrus sylvestris</i> L.
<i>Botrychium lunaria</i> /L./O.SCHWARZ	var. <i>angustifolius</i> /MEDIC./MOR.
<i>Campanula carpatica</i> JACQ.	<i>Melampyrum herbichii</i> WOL.
<i>Campanula carpatica</i> f. <i>alba</i>	<i>Melampyrum saxosum</i> BRUMG.
<i>Campanula trachelium</i> L.	<i>Malaxis monophyllos</i> /L./SWARZ
<i>Campanula persicifolia</i> L.	<i>Origanum vulgare</i> L. subsp. <i>barcense</i> SOÓ
<i>Centaurea axillaris</i> WILD.	<i>Orobanche flava</i> HART. parazitující na:
<i>Cirsium canum</i> /L./ ALL.	<i>Petasites albus</i> GÄRTN.
<i>Dactylorhiza maculata</i> /L./SOÓ	<i>Salvia glutinosa</i> L.
<i>Dianthus carthusianum</i> .L.	<i>Salvia verticillata</i> L.
subsp. <i>latifolius</i> HEGI	<i>Sanicula europea</i> L.
<i>Epipactis atrorubens</i> HOFFM.	<i>Tretorhiza cruciata</i> /L./DELABRE
<i>Erigeron acris</i> L. subsp.	<i>Valeriana dioica</i> L.
<i>droebachensis</i> /O.F.MÜLLER/ARCAN.	

2./ Geravy

(vrcholová, humózní louka při okraji buko - jedlového lesa)

<i>Acinos alpinus</i> /L./MOENCH.	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.
<i>Aconitum callibotryon</i> REICHB.	<i>Polemonium coeruleum</i> L.
<i>Campanula carpatica</i> JACQ.	<i>Pyrola media</i> SCHWARTZ

Campanula trachelium L.
Cimicifuga europaea SCHIPCZ.
Ciminalis clusii /PER. et C/HOLUB
Cirsium eriophorum SCOP.
Cirsium erisithalles /JACQ./SCOP.
Daphne mezereum L.
Dentaria enneaphyllos L.
Parageum montanum /L./HARA
Digitalis grandiflora MILLER

Ranunculus aconitifolius L.
Ranunculus platanifolius L.
Sedum album L.
Soldanella hungarica SMK.
Teucrium montanum L.
Thalictrum aquilegifolium L.
Valeriana officinalis L.
Viburnum opulus L.
Viola biflora L.

3./ Stratená

(výstup roklí přes potok na Marčekův vrch, kolmé vápencové skály, vrchol 1102 m n.m.)

Aconitum callibotryon REICHENB.
Arctium nemorosum LEJ.
Aruncus sylvestris KOSTEL.
Aster alpinus L.
Astrantia major L.
Campanula carpatica JACQ.
Cortusa matthioli L. subsp. mathioli PODP.
(sytě fialový květ)
Digitalis grandiflora MILLER
Erysimum wittmannii ZAWAD.

Gymnocarpium robertianum NEWMAN
Hesperis nivea L.
Lamium purpureum L.
Lilium martagon L.
Lunaria rediviva L.
Parageum montanum /L./ HARA
Polygonatum verticillatum ALL.
Ribes alpinum L.
Rosa pendulina L.
Vincetoxicum officinale L.. var. hirundinaria
MEDIC.

Gentiana asclepiadea L.
Geranium sanguineum L.

4./ Občasný prameň pod Havraní skálou

(cesta lesem, hluboký černý humus)

Anacamptis pyramidalis L.C.RICH.
Carex flava L.
Colymbada alpestris /HEG./Dausg.
Cortusa matthioli L.
Dasystephana pneumonanthe/L./SOJ.
Delphinium oxysepalum BORB.
Epipactis atrorubens SCHULT.
Galium rotundifolium L.
Libanotis pyrenaica /L./BOURF.
Lilium martagon L.
Melandrium dioicum /L./COSS+GERM.
Orobanche caryophyllacea SM parazitující
na: Galium rotundifolium L.

Orobanche alsatica KIRSCHLEGER
parazitující na:
Libanotis pyrenaica /L./BOURF.
Parageum montanum /L./ HARA
Polemonium coeruleum L.
Polygala major JACQ.
Polygonatum multiflorum /L./ALL.
Pyrola uniflora SCHWARTZ
Rosa pendulina L.
Streptopus amplexifolius /L./ DC.
Valeriana dioica L.
Valeriana officinalis L.
Viburnum opulus L.

5./ Havraní skála

(kolmé vápencové stěny až do výšky 1157 m n.m. - řídký jedlo-bukový les)

Aster alpinus L.
Bellidiastrum michellii CASS.

Jovibarba hirta /L./OPIZ
Phyteuma orbiculare L.

Campanula cervicaria L.	Polygala amara L.
Campanula cochleariifolia LAM.	Primula auricula L.
Cardaminopsis neglecta /SCHULT/Hayek	Primula vulgaris L.
Cicerbita alpina /L./WALLR.	Rhodiola rosea L.
Clematis alpina /L./MILL.	Rosa pendulina L.
Delphinium oxysepalum BORB.et PAX	Saxifraga aizoides L.
Dianthus nitidus W.K.	Valeriana tripteris L.
Epipactis helleborine /L./CRANTZ.	
Erysimum wittmanii ZAWAD.	
Hieracium villosum JACQ.	

6./ Stratenský kaňon

(vápencové skály u rozcestí silnice a cesty do kaňonu)

Anthyllis vulneraria L. subsp. affinis BRITT.	Jovibarba hirta /L./OPIZ.
Asplenium septentrionale /L./HOF./	Minuartia laricifolia SCHINZ et THE
Bellidiastrum michelli CASS.	Phyteuma orbiculare L.
Campanula cochleariifolia LAM	Rhodax italicum /L./HOLUB
Dianthus nitidus W.K.	

V dalším průzkumu mi zabránila bouřka a silný déšť.

7./ Okolí hájovny "SOKOL" v údolí Velkého a Malého Sokola

(lesostepní partie se skalami ve výšce cca 850 m n.m.)

Acinos alpinus L./MOENCH.	Leontopodium alpinum CASS.
Asplenium viride HUDS.	Lilium martagon L.
Astrantia major L.	Lunaria rediviva L.
Aconitum callibotryon REICHB.	Orobanche flava HART. parazitující na: Tussilago farfara L.
Campanula carpatica JACQ.	Parageum montanum /L./HARA
Campanula carpatica f. alba	Paris quadrifolia L.
Cortusa matthioli L.	Ribes alpinum L.
Daphne mezereum L.	Rosa pendulina L.
Digitalis grandiflora MILLER.	Tretorhiza cruciata /L./ELARBRE
Epipactis atrorubens /HOFM./SCH.	Tussilago farfara L.
Erysimum wittmannii ZAWAD.	Valeriana tripteris L.
Gentiana asclepiadea L.	
Hesperis nivea BAUMG.	

Tolik tedy ke květeně Slovenského ráje. Jsem si vědom, že můj příspěvek není vyčerpávající ani "vše říkající". Domnívám se však, že za krásou přírody, zejména květů, není třeba jezdit do daleké ciziny, ale že i doma (nebo téměř doma) máme stále ještě nepoznané krásy dost. Přeji Vám ji poznat.

Jaroslav Bič, Brno

Skalničkářské výstavy v roce 2003

Campanula Bruntál :	8. - 10.5.
Primula Děčín:	29. - 31.3. Muzeum Děčín 7. - 14.5. Muzeum Děčín
KS Drietoma:	8.5.
Erica Nejdek:	24. - 30.5.
KS Nitra:	10. - 13.4. 21. - 26.8.
Protěž Olomouc:	8. - 10.5.
Adonis Ostrava:	23. - 25.4.
KS Pardubice:	3. - 4.4. malá 1. - 3.5. velká 11. - 12.9. podzimní
Alpinum klub Plzeň:	8. - 17.5.
KS Praha:	24. - 30.3. malá 7. - 24.5. velká 8. - 20.9. podzimní
Corydalis Přerov:	konec dubna - začátek května
KS Zlín:	9. - 11.5.
KS Žďár n. Sáz.:	16. - 18.5.

Botanické perličky

- *Anemone trullifolia*, o níž jsem se zmiňoval v minulém čísle, pochází z Číny a je blízkou příbuznou *A. obtusiloba*.
- Je prokázáno, že rostliny běžně pěstované jako *Delosperma nubigenum* jsou ve skutečnosti vegetativně množeným triploidním sterilním křížencem (netvoří klíčivá semena) zřejmě zatím neurčených druhů.
- Nová delosperma, jejíž fotografii a krátký článek jsem uveřejnil v minulém čísle našeho časopisu, má konečně i druhové jméno. Poznamenejte si tedy *Delosperma congestum*.
- *Cyclamen cilicium* je podle díla Flóra Turecka správný název pro tento pěkný brambořík. Je zajímavé, že v ostatní literatuře je uváděn výhradně pod názvem *Cyclamen cilicicum*.

MM

INFORMACE Z KLUBU

Z členské základny

K 31. 12. 2002 máme 207 členů.

Na vlastní žádost vystoupily:

Svobodová Jana, Brno

Vadurová Věra, Strážnice

Vyřazení pro nesplnění stanov klubu:

Andrysík Zdeněk, Brno
Grendarová Iveta, Bratislava
Hubel Jiří, Brno
Mikulicová Marie, Brno
Procházková Květa, Brno
Prokop Evžen, Brno
Složilová Eva, Brno
Tvrdoňová Jana, Břežany

Důležité upozornění členům Klubu

Výbor klubu navrhuje zvýšení členského příspěvku od 1.1.2003 z 90 Kč na 150 Kč. Dále navrhuje úhradu poštovného za zasílání obou čísel Zpravodaje a to v ČR 25 Kč a ve SR 60 Kč. Úhrada poštovného se hradí pouze v případě, že člen má zájem o zasílání poštou.

K této úpravě dospěl výbor na základě ekonomického rozboru a členové s ním budou podrobně seznámeni na VČS v lednu 2003. Tento návrh bude projednán a výsledek zahrnut do Usnesení. Členské příspěvky na rok 2003 i poštovné bude možno platit již na této schůzi po schválení Usnesení.

Členské příspěvky nutno zaplatit vždy do 31.5. každého roku. Z důvodu vysokého poštovného bude zasílána pouze jedna urgence a následně zrušeno členství.

Alena Utinková

Drobné zprávy a informace

- S velkou účastí jsme sledovali loňské tragické důsledky rozmarů počasí a přívalových dešťů. Rozhodli jsme se věnovat částku 5000 Kč zastupitelstvu jedné z nejpostiženějších obcí na Moravě – Olešnici.
- Pokud máte možnost, sledujte naše internetové stránky. Mají adresu: **www.cmail.cz/kasvo** . Lze se na ně dostat i přes internetovou adresu: **www.skalničky.cz** - zde přes adresář klubů.
- Pokud nám sdělíte vaši e-mailovou adresu, můžeme vám na ni posílat informace o aktualizaci našich internetových stránek (text nového Zpravodaje zde bude vždy minimálně 14 dní před jeho expedicí), seznam semen naší výměnné akce apod. Kontakt: **mojcom@email.cz** . Chcete-li umístit na internetu zajímavou fotografii nebo diapozitiv z vaší skalky, obraťte se na mne na výše uvedené e-mailové adrese, nebo Ing.Mojmír Martan, Úvoz 7, 602 00 Brno.
- Uzávěrka příštího, 48.čísla Zpravodaje bude 15.července 2003. Chcete-li nám napsat nějaký článek, jehož součástí je barevný obrázek (i diapozitiv), pak bychom ho potřebovali mít již do 15.června 2003. Barevnou přílohu dáváme do tisku dříve. 48.číslo bude k dispozici na členské schůzi 4.září 2003.
- Opět nemáme žádnou rezervu článků do Zpravodaje, proto pište, dokud se nedá venku nic dělat a večer je brzy tma. Moje adresa je o několik řádků výše.
- Nový adresář členů výboru klubu bude uveřejněn v příštím čísle. Stále jsou v platnosti kontaktní adresy:

předseda klubu - Ing.Miroslav Škorpil, Kamenomlýnská 3, 603 00, Brno,
tel. 543 240 820, mobil 728 235 166
jednatelka klubu - Věra Salzburgerová, Marie Majerové 15, 638 00 Brno,
tel. 548 522 637.

Inzerce

- Prodám skalničky a jiné rostliny dle seznamu, který zašlu za 12 Kč známku.
Josef Kakos, Dvořákova 1316, 258 01 Vlašim .
- Z klubové knihovny přenecháme zájemcům za původní cenu následující knihy a časopisy, které máme vícekrát a zabírají místo novým publikacím:
 - Orchideje naší přírody (F.Procházka, 1983)
 - Chemie na zahrádce (Zakopal, Šedivý a kol., 1984)
 - pražský časopis Skalničky č.3/83, 4/83, 1/84, 2/84, 3/84, 4/84, 3/85 (po 10Kč).Zájemci se mohou obrátit na knihovníka (M.Martan, Úvoz 7, 602 00, tel.543248472 večer do 22 h nebo e-mail: mojcom@email.cz , nebo na členských schůzích).

Kalendář akcí klubu v 1.pololetí 2003

25.1.	9.00	výroční členská schůze (Křenová)
6.2.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
20.2.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
6.3.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
20.3.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
27.3.	12.00-18.00	1. (předjarní) burza - příjem rostlin (Bystrc)
28.3.	9.00-18.00	1. (předjarní) burza - prodej (Bystrc)
29.3.	8.00-17.00	1. (předjarní) burza - prodej (Bystrc)
29.3.	17.00-18.00	1. (předjarní) burza - likvidace (Bystrc)
3.4.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
17.4.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
19.4.		zájezd Pavlovské vrchy a Lednicko-valtický areál
28.4.	10.00-18.00	příjem exponátů na výstavu (Bystrc)
29.4.	10.00-14.00	příjem exponátů na výstavu (Bystrc)
29.4.	12.00-18.00	2.(květnová) burza - příjem rostlin (Bystrc)
30.4.	10.00-12.00	2. (květnová) burza - příjem rostlin (Bystrc)
30.4.	16.00	výstava - slavnostní zahájení (Bystrc)
1.5.- 8.5.	9.00-18.00	výstava + 2. (květnová) burza - prodej (Bystrc) (3.5. 8.00-18.00)
9.5.	12.00-16.00	likvidace výstavy a 2. (květnové) burzy (Bystrc)
22.5.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
31.5.		poslední možný termín zaplacení příspěvků na rok 2003
5.6.	16.00	výplata za prodané rostliny a brigády (Křenová)
5.6.	16.30	členská schůze a beseda (Křenová)
19.6.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
15.7.		uzávěrka Zpravodaje č. 48

Vybrané akce v 2.pololetí 2003

4.9.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
11.9.	12.00-18.00	3. (podzimní) burza - příjem zboží (Bystrc)
12.9.	9.00-18.00	3. (podzimní) burza - prodej (Bystrc)
13.9.	8.00-18.00	3. (podzimní) burza - prodej (Bystrc)
14.9.	9.00-17.00	3. (podzimní) burza - prodej (Bystrc)
14.9.	17.00-18.00	3. (podzimní) burza - likvidace (Bystrc)
31.10.		poslední možný termín zaslání semen do výměny 2003-2004

Nepředvídatelné události mohou způsobit změny programu, času a místa konání příslušných akcí.

Neprodejný výtisk
Pro své členy vydal v lednu 2003
Klub skalničkářů Brno
Připravil Ing.Mojmír Martan